

Претње, бомбе, страх, поделе и сумњива лица... локални избори у десет српских општина на Косову имали су дугу предигру којом је дириговао Београд. Завршили су се како су једино могли – победом Вучићевих трабаната.

„Биће другог круга, али за четири године“, рекао је вицкасто председник Српске листе Горан Ракић. Његова листа је саопштила да су победили у свих десет општина са српском већином на Косову. Убедљива победа „од 80 одсто“, како су рекли. Пљуштале су и честитке из Београда – „велика победа за читав српски народ“, рекао је директор канцеларије за КиМ Марко Ђурић. Председник Србије Александар Вучић рекао је да „нису успели они који су желели да нас разједине или победе“. Вучић није рекао ко смо то „ми“, а ко су „они“, мада је јасно да за њега постоји само једна линија поделе – његова странка и сателити на једној, сви остали на другој страни.

Излазност је у српким срединама, као и свуда на Косову, поражавајуће ниска – најнижа у северној Митровици (38,5 одсто), највиша у Клокоту (63,2). На целом Косову је гласало свега 43,85 одсто уписаних бирача. У многим албанским срединама биће другог круга, пошто се градоначелници бирају директно.

Сличност локалних избора на Косову у српским срединама и оних у Србији је запањујућа. У оба случаја се гласање представља као борба на живот и смрт, а у тој борби актуелне власти не презају од било какве врсте притисака на политичке противнике и бираче. Све то је праћено тешком злоупотребом медија и државних

ресурса, отвореним или скривеним претњом. Читава та застрашујућа машинерија се за тренутак смири тек када се постигне апсолутна изборна победа, а о томе шта би се десило уколико кандидати власти изгубе изборе – можда неком другом приликом.

Државни пројекат и „издајници“

Исход у српским срединама је само кумулативни ефекат свега што је у претходном периоду радио Београд, истиче за ДВ Душан Јањић, председник Форума за етничке односе. „А то су подстицање подела међу Србима, али истовремено и подела које су донеле насиље. И то ће бити јако тешко нормализовати након ових избора, што ће само изазвати даље слабљење српске заједнице на Косову, а то ће значити и слабљење позиције Београда у дијалогу са Приштином“, оцењује Јањић.

Јањић каже да су резултати локалних избора „очекивани, али да су због мале излазности и велика опомена. То је победа Београда и на локалном нивоу, а то значи да сада и сва одговорност иде на Београд. Мислим да је подршка само једној листи погрешна и консеквенце свега тога ће сада сносити власти у Београду.“

Званични Београд је на све начине промовисао само Српску листу на Косову, која се у Београду иначе незванично зове Косовски СНС. Танка је била граница између неукусне подршке и претње. Тако је државни врх Србије јасно поручио да је Српска листа државни пројекат, али и да сви који су против ње „раде против интереса српског народа“.

Паралела са изборима у Србији није случајна, јер се и у самој Србији опозициони противници сатанизују, а Напредњацима такође тешко пада ако немају апсолутну доминацију од месне заједнице до врха државе. Душан Јањић примећује да се то ради „откако је Вучић на власти. А за то је Вучић добио не малу подршку међународне заједнице, што је резултирало тиме да је ОЕБС прекршио сва правила 2013 године, када је насео на изазвано насиље и прекинуо изборе на северу Косова“.

Бомбе и молотовљеви коктели

Током изборног дана на Косову стизале су и необичне вести о, рецимо, пронађеним експлозивним направама у аутобусу са интерно расељеним лицима са Косова на прелазу Јариње. То се само уклапа у тврдње опозиционих активиста из српских средина о невиђеном притиску, и упозорења како није било никаквог сучељавања у предизборној кампањи, да су уништавани њихови плакати, да није било никакве слободе медија и да су једино били активни страначки теренски радници.

Душан Јањић потврђује да је међу Србима на Косову постојала „пре свега атмосфера страха. Кад се грађани мало опусте, одмах се неке дигне аутомобил у ваздух или се баци молотовљев коктел на кућу. Сада је само појачано ангажовање криминалаца из Београда и других средина, који су долазили у места попут Косовске Митровице и Лепосавића, где је за Вучићеве кандидате постојао ризик да победи опозиција. А покушаји да се из Србије уносе експлозивне направе не могу се другачије третирати него као тероризам“, сматра Јањић.

Мета – Ивановић

Локалне изборе у српским срединама обележила је и невероватно оштра кампања против Оливера Ивановића, који је био кандидат за градоначелника северне Митровице. Лидер Грађанске иницијативе 'Србија, демократија, правда' је навео како „постоји страшна потреба Београда да Српска листа победи на северу Косова, јер се боје да би им у случају пораза била начета и власт у Београду“.

Оливер Ивановић је недавно у интервјуу за ДВ истакао да кипарски модел види као најбоље решење за Косово, али му је такав став донео и јако противљење званичног Београда. „Шта смо ми онда, Турци!“, оштро је реплицирао Вучић на једној конференцији за новинаре.

„Кампања против Ивановића је уследила пре свега јер је он веома познат у јавности“, каже Душан Јањић. „Београд према њему има аморалан однос и када је реч о судском процесу који се против њега води. А Ивановић је требало да победи на првим изборима који су уследили након Бриселског споразума, али је Београд то спречио уз помоћ ОЕБС. Дакле, он је познат, живи у Митровици, а са друге стране не могу да га назову издајником и као такав представља претњу за оне које подржавају Вучић и Београд.“

Но након оваквих избора, одлучених унапред, косовски напредњаци моћи ће, како рече Ракић, да буду мирни барем четири године.

(Дојче веле)